

til at gøre upopulært, saa er det det privatkapitalistiske Samfund med den skamløse Rovdrift, vi har været Vidne til under Krigsaarene.

Derfor skal vi ogsaa nok faa at se, at en af de socialistiske Grundtanker, der vil faa stærkest Vind i Sejlene, er denne, at først og fremmest gælder det om, at Naturens Raaværdier, Jorden og Vandet, og hvad der ellers kan nævnes af Naturens Raaværdier, bliver det hele Folks fælles Eje. Nu er det naturligvis ikke nok, at Samfundet hurtigt kommer i Besiddelse af samtlige Produktionsmidler — ikke alene Raastofferne, men ogsaa Omdannelsesmidlerne —, men det vil ogsaa være nødvendigt, at man saa slaar ind paa en virkelig rationel Produktion. Men ogsaa paa dette Punkt er der under Verdenskrigen foregaaet Nydannelser, som det vel er værd at have sin Opmærksomhed henvendt paa, thi det er disse Ting, vi skal slaas om, naar vi skal til Valg, og ikke de Baga-teller, som man almindeligvis kæmper om, nej, det er de store, sociale Grundlinier: Hvem skal eje Landet? Skal det vedblivende være saadan, at det er et forsvindende Mindretal i vort Folk, der ejer Rigdommene, medens det overvældende store Flertal maa finde sig i at tage en Klatskilling til sit Livsophold, eller skal det blive saaledes, at al vort Lands Rigdom ejes af det hele Folk? Det er det, vi vil komme til at kæmpe om. Og saa vil vi komme til at kæmpe om, hvorledes vi rationelt skal udnytte disse Rigdomme. Og paa dette Punkt, siger jeg, er der foregaaet en meget betydningsfuld Nydanelse nu under Verdenskrigen. Jeg sigter herved til den Betænkning, som er udarbejdet fra Ernæringsudvalget af 4. April 1917. Ærede Medlemmer vil maaske erindre, at jeg i Efteraaret 1915 herfra holdt en lille Tale om Ernæringssspørgsmaalet under Verdenskrigen. Jeg tror ikke, jeg kan smigre mig med, at denne Tale blev hørt med velvillig Opmærksomhed; navnlig tror jeg, at mange ærede Kolleger i det høje Ting smilte, da jeg talte om Kalorier, for det havde de aldrig hørt om før, det frygtelige Ord (Modsigelse), ja, nogle enkelte vel — og bagkloge kan vi jo alle være. Det vakte den Gang en Smule Munterhed, at jeg talte om Kalorier. Men alvorlig talt — hvem har nu faaet Ret? Hvis ærede Medlemmer vil vise mig den Ære at læse min Tale igennem, vil de se, at netop det, jeg den Gang hævdede som den ledende Grundbetragtning, er paa det mest afgørende

blevet underbygget af Ernæringsudvalget. Det, jeg sagde den Gang, var, at naar der skal produceres rationelle Livsfornødheder til Menneskene under en vanskelig Situation, gælder det i første Linie om at lægge Vægten paa at producere saadanne Stoffer, som direkte kan udnyttes af Menneskene, altsaa Plantefødemidlerne, og det gælder da om at vaage omhyggeligt over, at man ikke producerer alt for kostbare dyriske Fødemidler. Hvad siger nu Ernæringsudvalget af 4. April om dette? Ja, dette Udvalg oplyser, at naar man producerer Slagterisvin, faar man ved Slagningen et Udbytte, der kun er 19 pCt. af den Mængde Næring, som Dyret har faaet, og kun 22 pCt. af de Næringsmidler, som ogsaa kunde være brugte til Menneskets Ernæring. Dette Udvalg oplyser endvidere, at naar vi producerer Stude, altsaa fint Kød, faar vi tilbage 5,3 pCt. af den Næringsmængde, Studene har taget til sig, i alt 17 pCt. af saadanne Stoffer, som Mennesket kunde bruge. Ja, det viser sig, at Studen, naar den bliver slagtet, i Form af nærende Kød ikke leverer flere Kalorier tilbage, end der fandtes i den Mælk, den fik den Gang, den var en lille Kaly, alt det andet er spildt. Det viser sig, at en saadan Produktion som Ægproduktionen ikke giver mere end 23 pCt. af Næringsstofferne tilbage. Den eneste Produktion, siger Udvalget, der kan betragtes som en aldeles ubetinget Gevinst, er Mælkeproduktionen, fordi de Dyr, der leverer Mælk, næsten udelukkende ernæres med Stoffer, der ikke kan komme Mennesker til gode. Men det er ikke en Gang rigtigt, thi Udvalget har glemt, at der ikke er noget som helst i Vejen for, at man ude paa den Jord, der bruges til Fremstilling af Næringsplanter for Mælkekvæg, lige saa godt kunde have dyrket Planter, der kunde udnyttes direkte af Menneskene.

Hvis man altsaa ser Ernæringsudvalgets Betænkning efter med Grundighed og er modtagelig for en ny Tankegang, kan man ikke vægre sig ved at anerkende, at det vil være rigtigt, at Tendensen med Hensyn til Fremstillingen af Levnedsmidler kommer til at gaa i Retning af at fremstille saadanne Levnedsmidler, som direkte kan udnyttes af Menneskene. Her vil jeg udtrykkelig indskyde den Bemærkning, at mine Ord naturligvis ikke skal forstaas saaledes, at man ikke i Fremtiden maa have Kvægbrug eller Svineopdrætning eller Hønselhold her i vort Land. Det er i hvert Fald blandt andet rent økonomiske Spørgsmaal. Nej, jeg ønsker kun her at